

Дисципліна за вибором студента
КЛАДОВІ СИЛАБУСУ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
«Етнопедагогіка дошкільна»

I. Основна мета засвоєння курсу – формування готовності майбутніх педагогів до впровадження теоретико-методичних основ етнопедагогіки в полікультурному просторі закладів дошкільної освіти.

II. Місце освітнього компонента в програмі підготовки фахівців освітньої програми

Освітній компонент «Етнопедагогіка дошкільна» є складовою варіативної частини циклу дисциплін за вибором студентів, вивчення якого дозволяє набути важливих фахових компетентностей завдяки розширенню змістової частки інших освітніх компонентів професійної підготовки фахівця.

III. Завдання освітнього компонента: вивчення онтологічних та світоглядних основ системи етнічного виховання дітей; визначення загальнолюдських і етнічних особливих чинників суспільного впливу, що обумовлюють виховання й розвиток особистості; узагальнення педагогічного потенціалу етнокультури задля його актуалізації в системі чинників сучасної освітньо-виховної роботи в умовах закладу дошкільної освіти.

IV. Основні знання та уміння, яких набуває студент після опанування даного освітнього компонента

Основні знання про:

- специфіку етнопедагогіки дошкільної як науки, її основні етапи становлення та розвитку;
- стан, тенденції та закономірності розвитку етнопедагогіки дошкільної;
- провідні педагогічні технології та інноваційні моделі виховання в педагогічній традиції етносу;
- шляхи використання етнічного виховного досвіду в сучасному освітньому просторі в умовах закладу дошкільної освіти та сім'ї.

Основні вміння:

- аналізувати основні тенденції розвитку етнопедагогіки дошкільної;
- розкрити зміст наукової спадщини визначних зарубіжних та вітчизняних педагогів стосовно етнопедагогічної проблематики;
- здійснювати етнопедагогічний аналіз етнічної виховної системи;
- застосовувати етнічний досвід виховання у сучасному освітньому просторі закладу дошкільної освіти;
- забезпечувати розвивальне етносередовище у закладі дошкільної освіти; організувати освітній процес діяльності на рівнях «педагог – дитина», «педагог – батьки – дитина», «педагог – педагог».

V. Короткий зміст освітнього компонента:

Тема 1. Етнопедагогіка в системі педагогічних наук. Етнопедагогіка – педагогічна дисципліна, що вивчає особливості етнічного виховання. Місце і значення етнопедагогіки в системі педагогічних знань. Предмет, методи, функції і принципи етнопедагогіки. Зв'язок етнопедагогіки з іншими науками. Основні спільноти людей і системи виховання. Підходи до розуміння феномену

етнічності. Типологізація етнічних спільнот. Сутність понять «етнос», «нація», «титульна нація». Історія розвитку етнопедагогіки. Педагогічна культура і духовний прогрес суспільства.

Тема 2. Етнопедагогіка у змісті дошкільної освіти. Значення фундаментальних законів державоустрою для формування пріоритетних напрямів освіти в Україні. Нормативні документи освітньої галузі, які набули актуальності в порушеному аспекті діяльності закладу дошкільної освіти (надалі ЗДО). Освітні парадигми. Завдання дошкільної освіти в руслі чинних програм ЗДО. Реформування змісту освіти дошкільників на основі народознавчого та етнопедагогічного імперативів. Універсальність засобів національного виховання, їхнє місце в інваріативному та варіативному компонентах. Синтез національної та зарубіжних освітніх технологій у процесі реалізації етнопедагогічного напрямку дошкільної освіти.

Тема 3. Етнопедагогічна сутність визначальних чинників формування особистості. Природа як важливий чинник етнічного виховання. Рідно мова – необхідний фактор у становленні етнічної самосвідомості особистості. Передумови засвоєння мовленнєвого етикету в ЗДО. Дитяча гра, її значення у освітньому процесі ЗДО. Іграшка – супутник дитячої гри. Етикет як чинник виховання. Роль ЗДО у формуванні в дітей загальноухвалених і етнічно особливих норм поведінки. Народне мистецтво – визначальний чинник естетичного виховання у народній традиції. Форми застосування різних жанрів народного мистецтва в ЗДО. Релігія в контексті етнічного виховання. Використання релігійної спадщини у виховній роботі з дітьми.

Тема 4. Форми та методи виховання дітей засобами етнопедагогіки. Вікова періодизація у народній віковій практиці. Основні форми організації виховного процесу в ЗДО. Методи народного виховання. Народний виховний досвід у сучасному закладі дошкільної освіти.

Тема 5. Характеристика засобів народного виховання. Визначення основних засобів народного виховання. Різновиди дитячого фольклору. Виховний вплив календарно-обрядових пісень. Народний танець як засіб морально-естетичного виховання. Найкоротші жанри усної народної творчості та їх педагогічний зміст. Використання засобів народного виховання у роботі закладів дошкільної освіти. Актуалізація і пошук нових форм використання засобів народного виховання. Співпраця сім'ї із ЗДО у відродженні традиційних українських засобів виховання.

Тема 6. Активізація етнопедагогічного досвіду в умовах сучасного українського дошкілля. Загальні тенденції розвитку сучасної української освітньої системи. Залучення педагогічного досвіду українського народу в реалізації визначених компонентів виховання. Національне виховання в українській народній педагогічній системі. Завдання основних напрямів розвитку компетентностей дітей дошкільного віку.

VI. Назва кафебри та викладацький склад, який буде забезпечувати викладання курсу.

Кафедра педагогіки та психології дошкільної освіти факультету педагогіки та психології: доцент С.О. Довбня.

VII. Обсяги навчального навантаження та терміни викладання курсу.

На вивчення освітнього компонента відводиться 90 годин (3 кредити ЄКТС), з яких: лекційних – 8 год., практичних – 4 год., самостійної роботи студентів – 78 год.

Дисципліна викладається у III семестрі.

VIII. Основні інформаційні джерела до вивчення освітнього компоненту:

1. Богуш А.М., Лисенко Н.В. Українське народознавство в дошкільному закладі. К.: Вища школа, 2002; 407.

2. Лисенко Н.В. Етнопедагогіка дитинства: навчально-методичний посібник. К.: «Слово», 2011; 720.

3. Мосіяшенко В.А. Українська етнопедагогіка: навчально-методичний посібник. Суми, 2008; 174.

IX. Система оцінювання: модульний контроль, залік.

Поточний контроль: виконання індивідуальних творчих і практичних завдань; усні відповіді на семінарах, експрес-контроль (усний), тестовий контроль (письмовий), модульні контрольні роботи.

Підсумковий контроль: залік у III семестрі.